

STRAHOTE BLITZKRIEGA

Zavezniki pripravljajo protiofenzivo

Casnikarskim poročevalcem je nemško vojaško poveljstvo dovolilo ogledati si najprednejšo bojno črto, zlasti pa napad z aeroplani. Med poročevalci je bil tudi poročevalec lista The New York Times, Louis P. Lochner, ki popisuje "blitzkrieg" (bliskovito vojno) naslednje:

Najprej zračni skadron dožene, kako se premikajo sovražne čete. Letalci natančno doženejo sovražnikovo moč, njegovo opremo, kakovost orožja in druge podrobnosti.

Ko je to dognano in s fotografijami potrjeno, pridrvijo Stukas (naglo spuščajoči se aeroplani), katerim sledijo težki bombniki, in se divje zaženejo na sovražnika, opustošijo, ako treba, mesta, skozi katere se pomikajo vojaki, razbijejo železniške tirnice, telefonske napeljave in industrijske naprave ter uničijo korakajoče sovražno vojaštvo.

Nato obvestilni aeroplani naglo obvestijo mehanizirane oddelke, kje je bilo dovršeno uničenje. Tedaj se mehanizirana divizija ali kakor jo imenujejo Nemci Panzerdivision (oklopna divizija) vrže na sovražnika, ki je še ves zmeden vsled silovitega bombardiranja. Ko je mehanizirana armada pregnala sovražnika, tedaj pa pride glavna armada.

Čudovito naglo znajo Nemci tudi zgraditi razstreljen most. Nemci imajo že mostove izdelane za vsako reko in vsak kanal v Belgiji in Franciji. Posamezne dele pripeljejo s truki do reke in v nekaj urah je most zgrajen.

NEMCI SO BILI ZADRŽANI

Na glavni fronti položaj od včeraj ni mnogo izpremenjen. S tem ni rečeno, da so nemški napadi kaj ponehali; ravno tako so siloviti, kakor prejšnje dni. Samo Nemci ne napredujejo več tako naglo, kot doslej, namreč po 30 milj na dan, temveč samo 7 milj na dan.

Nemci pa so pričeli prodirati v dvojno smer: proti Parizu, na kateri poti so prišli do Laona, in proti zapadu v smeri proti Angleškemu kanalu. To prodiranje ima namen spraviti v past 300,000 Angležev v Belgiji.

NA NAJBЛИŽJEM KRAJU SO NEMCI 75 MILJ OD PARIZA

Največji uspeh so imeli Nemci v svojem prodiranju proti Parizu, kjer so zasedli Laon, ki je samo 75 milj od Pariza. Kot pravijo Nemci, hočejo iz Laona prodirati proti Noyonu, ki se nahaja samo 50 milj od Pariza. Toda na tem mestu so Francozi vstavili Nemce in 5 njihovih oklopnih divizij ni moglo prebiti francoske črte.

GENERAL WEYGAND PRIPRAVLJA PROTIOFENZIVO

Kot pravi neko poročilo iz Bazela v Švici, pripravlja novi vrhovni poveljnik zaveznikskih armad, general Maxime Weygand, veliko protiofenzivo od Valenciennes in od Rethel, to je od nasprotnih si strani nemškega največjega sunka v Francijo. Ako se Weygandu ta ofenziva posreči, tedaj bodo nemške divizije, ki so vdrle v Francijo, odrezane od svojega ozadja in bodo uničene.

Casniki, ki prihajajo s fronte, pripovedujejo strašne povesi o sedanjih bojih. Nemci se brezbrino vržejo v boj, ne menijo se za svoje mrtve tovariše. Pred neko majhno trdnjavo v Maginotovi črti je bil že velik kup mrtvih Nemcev, pa so prihajale neprestano nove divizije.

BOJNA ČRTA JE VIJUGASTA

Kot pravi Associated Press, je bojna črta v severni Franciji vijugasta in ima obliko zob pri žagi. Na severu se prične bojna fronta pri Maubeuge ob reki Sambre ter se vije skozi Landreces in Le Cateau, nato pa se zavije proti zapadu do Peronne. Če pogledate na zemljevid Francije boste videli mesto St. Quentin. Južni del nemške armade seže do St. Quentina, La Fere in do reke Oise ter do Montmedy, kjer se stikajo meje Francije, Belgije in Luksemburga.

LONDON PREKINIL TELEFONSKO ZVEZO S KONTINENTOM

Brez kakega svarila je sinoči London prekinil telefonsko zvezo s Švico, Jugoslavijo, Parizom in Rimom.

Zveza z Rimom je bila prekinjena ob 5.20 popoldne, s Parizom ob 5.40, s Curihom ob 2.20, z Zagrebom pa ob 3.30 popoldne.

NOVI ANGLEŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK

Winston Churchill, ki je bil prej prvi lord admiraltete, je po Chamberlainovem odstopu sestavil novo narodno vladlo, ki skuša v vseh ozirih složno sodelovati.

"AMERIKA SE BO VMEŠALA V VOJNO"

Tega mnenja so mehiški vladni krogi, ki pravijo, da mora biti Mehika za tak slučaj pripravljena.

Mexico City, Mehika:

Neki uradnik mehiškega vnajnega ministra je rekel nekemu ameriškemu časnikarju: — Mehika vlada je prepričana, da bodo Združene države v bližnji bodočnosti stopile na stran zaveznikov, kar pomeni, da se bodo vmešale v vojno. Mehika vlada natančno zasleduje vse razvoje ter se bo pripravila za vsak slučaj.

V tem slučaju bo seveda Mehika ohranila "obrohtno nevtralnost" ter bo, kolikor ji bo pač mogoče, sodelovala z Združenimi državami. Mehika se pa pod nobenim pogojem ne bo vmešala v vojno.

Časnikar ga je vprašal, kaj bodo po njegovem mnenju storile druge ameriške republike.

— Skoro gotov sem, da v vojno ne bo šla nobena, dasi vse simpatizirajo z zavezniki.

— Pred nekaj meseci smo smatrali ameriško soudeležbo za mogočo, dočim je vsled zadnjih razvojov postala soudeležba Amerike gotova stvar. Predsednik Roosevelt je poslal zadnje mesece precej pozivov Nemčiji in Italiji, nedavno je pa opozoril ameriške republike, da se ne bodo mogle predolgo veseliti "čarobne nedotakljivosti". Vsi ti pozivi in vsa taka opozorila so zasejala seme, iz katerega bo vzklila vojaška pomoč za Francijo in Anglijo.

CIO PRIPOROČA NEVTRALNOST

— Edinole nevtralnost lahko zajamči Združenim državam prosperiteto, — pravijo voditelji odbora za organiziranje jeklarjev.

Chicago, Ill.

Voditelji CIO odbora za organiziranje jeklarjev so poslali konvenciji unije jeklarjev poročilo, v katerem priporočajo najstrožjo nevtralnost Združenih držav.

— Edinole, če bodo ostale Združene države nevtralne, — je rečeno v poročilu, — se nam bo mogoče nadati nadaljnih uspehov in prosperitete. Ameriško delavstvo je proti vsaki vojni in zato naj drži Amerika roke proč od Evrope.

— Amerika ima vse drugačno in važnejšo nalogo kot pa pošiljati svoje vojake na evropska bojišča. Vzdržati mora

demokracijo, preskrbeti nezaposlenim delo in povečati svoj narodni dohodek.

— Če bomo posvečali preveliko pažnjo zapletljajem in dogodkom v inozemstvu, bomo zanemarili svoje domače zadeve ter stopili na pot, vodečo k uničenju demokracije. Vstop v vojno bi pomenil smrt za naše mlade ljudi in nesrečo za deželo.

Za konvencijo unije jeklarjev vlada veliko zanimanje.

Vsi so namreč radovedni, če bodo jeklarji odobrili tretji Rooseveltov termin.

Potres v Californiji

Irigacijske naprave, ki so v zvezi s Calmo kanalom, so resno poškodovane.

Iz El Centra v Californiji poročajo, da proti pomanjkanju vode Imperial Valley. V noči med soboto in nedeljo se je namreč pojavil močan potres ter na nekaterih mestih porušil Almo Canal in poškodoval irigacijske naprave, ki so v zvezi z njim.

Več oseb je bilo ranjenih, povzročena materialna škoda pa znaša nad dva milijona dolarjev.

Superintendent M. J. Dowd je rekel, da je kanal poškodovan v dolžini petsto čevljev. V rezervnih tankih je vode kvečjemu še za deset dni.

Kanal preskrbuje z vodo ameriško in mehiško stran meje ter dobiva potrebne vodne zaloge iz Colorado reke. S pomočjo irigacijskih naprav je postalo tamkajšnje ozemlje zelo rodovitno.

Mehiška vlada je dovolila ameriškim delavcem prehod preko meje, da se bodo popravila čimprej začela. Če namreč ne bo škoda pravočasno popravljena, bo uničen velik del letine.

Potresnih sunkov je bilo več. Bili so kratki in izredno močni. Potres so občutili tudi prebivalci Phoenixa v Arizoni, ki je oddaljen dvesto milj. Prebivalstvo prenočuje na prostem.

RAZNE VESTI IZ JUGOSLAVIJE

BEOGRAD, Jugoslavija. Po neposrednih vesteh Agencije "Avala".

Trgovski sporazum med Jugoslavijo in Rusijo

11. maja je bil v Moskvi podpisan trgovski dogovor med Jugoslavijo in Zvezo socialističnih sovjetskih republik. Za Jugoslavijo ga je podpisal načelnik jugoslov. delegacije bivši finančni minister Milorad Gjorgjević. Po podpisu so bile izmenjene zdravice, a nato pa se je vršila triurna konferenca članov jugoslov. delegacije z Molotovom. Sodi se, da se nemudoma začne pogajanja za vzpostavitev neposrednih diplomatskih zvez, ker je bilo s tem dogovorom učinjeno dejansko priznanje Rusije od strani Jugoslavije.

Balkanske države za zbližanje z Rusijo

BEOGRAD, 12. maja. — JK. — Po vzajemnem načrtu držav, ki so članice Balkanskega sporazuma, se začne v najkrajšem času z izpopolnjevanjem in poglobljanjem ekonomskega sodelovanja teh držav z Rusijo, da bi se tako — s sodelovanjem Rusije — dosegla ekonomska neodvisnost Balkana.

Proti udeležbi v vojni

Senator Norris je mnenja, da je ameriški narod pripravljen zaveznikom z vsem pomagati, edino le z vojaštvom ne. — Predsednik trgovske zbornice proti soudeležbi Združenih držav.

Neodvisni senator Norris iz Nebraske, ki je bil eden tistih redkih ameriških narodnih zastopnikov, kateri so nasprotovali vstopu Združenih držav v svetovno vojno, se je zopet oglašil in je mnenja, da se Zdr. države ne bodo udeležile evropske vojne, niti v slučaju, če bi zaveznikom pretil poraz.

— Ameriško javno mnenje je čedalje bolj proti vstopu Združenih držav v vojno, — je dejal senator. — Pretežna večina ameriškega naroda želi pomagati zaveznikom z vsem, edino le z vojaštvom ne. Rad bi videl, da bi Angleži in Francozi zmagali, nikakor bi pa ne hotel, da bi ameriški vojaki prelivali kri na evropskem bojišču.

Proti soudeležbi Amerike v vojni je tudi ameriška Trgovska zbornica, oziroma njen predsednik James S. Kemper, ki je dejal, da bi ameriška soudeležba dovela do narodnega bankrota in odprla vrata diktaturi.

Kemper je ugleden zavarovalni uradnik v Chicagu ter je bil na svoje sedanje mesto izvoljen dne 2. maja.

— Glavna skrb ameriškega gospodarstva je, — je rekel, — da se dežela ne vmeša v vojno, kar pa seveda ne pomeni miru za vsako ceno. Po mnenju ameriških gospodarskih krogov je primerna oborožitev najboljša zaščita, in ameriško gospodarstvo je pripravljeno prispevati v ta namen svoj delež.

— Ameriški trgovci in podjetniki smatrajo izdatke ameriške zvezne vlade za dosti previsoke. S soudeležbo v vojni bi se stroški nikakor ne zmanjšali, pač pa neizmerno povečali. Polom vladnih kreditov bi odprla vrata diktaturi in bi pometel s predstavniško obliko vlade.

— Amerika naj bi šla v vojno edino le v slučaju, če bi bilo njeno ozemlje ogroženo.

SKORO MILIJARDA ZA WPA

Predsednik ima pravico za dobo osmih mesecev zaposliti 1,950,000 oseb. — Republikanci očitajo WPA korupcijo in zapravljivost.

Četudi je bilo dosti govorenja o "sramotnih razmerah" ki vladajo pri WPA, je zbornični odbor v Washingtonu, D. C., nakazal WPA za prihodnje fiskalno leto devetsto petinsedemdeset milijonov šest sto petdeset tisoč dolarjev. — Predhodnje fiskalno leto se začne 1. julija 1940 ter se konča 30. junija 1941. Predsednik ima pravico to vsoto potrošiti že v prvih osmih mesecih.

S to vsoto bo mogoče zaposliti za dobo osmih mesecev en milijon devetsto petdeset tisoč oseb. Zdaj jih je zaposlenih nekaj nad dva milijona.

Republikanska manjšina je izdala posebno poročilo, v katerem očita WA korupcijo, zapravljivost in jo dolži konkurence s privatnimi industrijami.

V tem pogledu so baje posebnost razmere v New Yorku, kjer se dogajajo pri WPA sleparije. Razne organizirane skupine radikalec so se polastile kontrole ter izvajajo pritisk na upravo.

Resničnost teh obdolžitev bo do mogoče pozneje preiskana, zaenkrat pa ostanejo v veljavi naslednje določbe: Po osmih mesecih nepretrganega zaposlenja mora biti vsak WPA delavec najmanj za trideset dni odpuščen.

Izveti so le veterani in družinski očetje, stari na 45 let.

Predlog administracije, naj bo zopet oživiljen gledališki projekt, je bil zavrnjen.

JUGOSLAVIJA ZAPLENILA MOTORNA KOLESA

Odnosaji med Jugoslavijo in Nemčijo se vedno slabšajo. Vse to je mogoče posneti po raznih poročilih, ki prihajajo iz Beograda in drugih krajev Jugoslavije. Sinoči je na radio postaji v Bratislavi nekdo v hrvatskem jeziku očital Jugoslaviji, da v svojih mejah trpi angleške in francoske agente, vsled česar berlinski filharmonični orkester ne more v Beogradu prirediti napovedanega koncerta, ker bi lahko prišlo do kakih izgredov. Nemški poslanik Viktor von Heeren je osebno protestiral proti pisanju lista "Trgovski Glasnik."

Poroča se tudi, da so jugo-

slovske oblasti zaplenile 10 tisoč motornih koles v obmejnih vaseh, v katerih večinoma žive Nemci in Madžari. V neko majhno vas blizu Beograda je zadnje dni na tajinstven način prišlo iz Nemčije 500 motornih koles, da bi se jih posluževali Nemci. Policija v Beogradu pa posebno pazi na veliko število nemških uslužbencev v raznih hotelih in mestnih poslopih.

Beograd je zelo vznemirljen, Ker Nemčija ni zadovoljna z Jugoslavijo, obenem pa tudi ne more razumeti, zakaj odhaja nemško vojaštvo z jugoslovske meje proti zapadu.

Vpliv vojne na ameriški izvoz

Zvezni Trgovinski departament naznani, da je meseca aprila ameriški izvoz precej nazadoval. Vzrok tega je bil nemški vpad v Skandinavijo. Eksportiranega je bila za 315 milijonov dolarjev blaga, torej za 29 milijonov pod povprečnim mesečnim izvozom prvih sedmih vojnih mesecev. V skandinavске dežele, po-

sebnost na Finsko, je Amerika eksportirala za 16 milijonov dolarjev manj blaga. Tudi Italija, Španija, Rusija in nekatere latinsko-ameriške republike so kupile od Združenih držav manjše množine blaga. Rusija ne kupuje od Amerike toliko bakra kot ga je kupovala lani.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation), Frank Baker, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. — Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 2-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJSATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJSANJE LISTA.

NARODNA OBRAMBA

Ko si stoje v Evropi nasproti milijoni vojakov, ko se vrši borba za obstoj ali propad velikih držav, se je ameriški narod zavedel potrebe po zaščiti svojih meja pred vsakim napadom, pa naj pride iz Evrope ali Azije.

Sedanja evropska vojna je povsem nekaj drugega kot je bila vojna pred petindvajsetimi leti. Načini boja so drugačni in drugačna so tudi bojevanja.

Ameriški narod je uvidel potrebo moderniziranja in reorganiziranja obrambe na kopnem, na morju in v zraku.

To spoznanje je prišlo takorekoč samo od sebe, brez histeričnih krikov vojnih ščuvavcev. Narod sam je spregledal, da ne more več odlašati in da mora ogromen načrt čimprej močje zavrestiti.

Pred nekaj dnevi je ameriški predsednik kongresu poročal orisal načrt uspešne narodne obrambe.

Zahteval je, naj kongres dovoli tisoč sto milijonov dolarjev v vojaške svrhe, neoziraje se, da je že odobril vojaški proračun v znesku tisoč milijonov dolarjev. V tekočem fiskalnem letu naj bo torej porabljen za armado, mornarico in zračno silo več kot dva tisoč milijonov dolarjev.

Predsednik je pojasnil, kako naj bo ta denar porabljen. Posebna pažnja naj bo posvečena povečanju in izboljšanju letalstva ter povečanju in mehanizaciji kopenske armade. Amerika naj zgradi v obrambne svrhe petdeset tisoč letal in naj izvežba potrebno število pilotov.

Cilj je jasen, niso pa še tako jasna pota in sredstva za doseg tega cilja.

Kje naj bo zaščiten Amerika? Ali ob ameriški obali, ali pa leži ameriška meja ob Renu? Ali je program oborožitve korak k ameriški oboroženi intervenciji? Če bodo kolonije na jugu dobile novega gospodarja, ali bo smatrala Amerika to za ogroženje svojih interesov ter bo temu primerno nastopila?

Na taka in slična vprašanja še nimamo odgovora in bodo igrala veliko vlogo v predsedniški kampanji, ki obeta biti letos še prav posebno srdita. Nespametno bi bilo namreč izpuščati iz kampanje probleme, ki so za slehernega tako velike važnosti.

Senator Vandenberg, ki bo na republikanski narodni konvenciji skušal doseči predsedniško nominacijo, je izjavil te dni:

— Dovolj dela in oprava imamo z reševanjem demokracije doma. Nespametno bi bilo, če bi se z vso vmeno ne posvetili problemu narodne obrambe. Pa ne zato, da bi igrali policista za druge dežele, pač pa da zaščitimo našo domovino pred vsakim morebitnim napadom.

Do meseca junija bi moral kongres dovoli potreben denar za obrambo ter pogoditi prave načine za porabo tega denarja. To bo pa izredno težko, posebno pa za stranko, ki je na krmilu.

Predsednik Roosevelt ni v svojem govoru niti z besedico namignil, kako bi se dalo spraviti skupaj te ogromne vsote denarja.

Kongres bo moral v tem pogledu ubrati jasno začetano pot. Ne bo se smel pomišljati, in obnavljati ter se obračati na levo in desno. Vsak državljani in davkoplačevalec se mora zavedati resnosti položaja. Narod bo moral doprinesiti svoje žrtve in sicer takoj.

Pri tem bo treba skrbeti, da se ne bode ponovile napake iz leta 1917 in 1918. Tovarne bodo začele obratovati s polno paro, milijoni delavcev bodo dobili delo, pa tudi z draginjo bo treba računati. Dolžnosti bodo morale biti enakomerno porazdeljene, istotako pa tudi pravice. Vojno dobičkarstvo se ne sme pojaviti, in gotovi sloji se ne smejo bogatiti na račun drugih slojev.

Umetno ustvarjena prosperiteta bi bila kmalu privedla deželo na rob propada, in razmere porajajoče se po letu 1929, se ne smejo več ponoviti.

Amerika ne bo postala militaristična država v evropskem ali azijskem smislu besede. Njena dolžnost je pa, zaščititi se pred nevarnostjo, ki postaja čedalje večja ter preiti uničiti cele države in narode.

"Oče angleške armade" umrl

V Londonu, Angliji, je umrl ter se je boril v Afriki, Egiptu, starosti 98 let general Sir John Dill. Indiji in Afganistanu. Izza Bindon Blood, ki so ga imenovali leta 1936 je bil prideljen inžinirski "očeta angleške armade", niškemu zboru in je šele pred v armado je stopil leta 1860. Tretji teden stopil v pokoj.

Iz Jugoslavije

Kako ciganke oslepajo praznoverne ženske.

V Bački Topoli je odkritih nad dvajset primerov sleparij cigank s čarjanjem. Naravnost neverjetno je, kako hitro so nasledile žene, dekleta in tudi gospe iz uglednih krogov. Tako je neka ugledna gospa v blagoslovljenem stanju verjela da ciganka lahko naredi, da bo rodila moško dete. Ciganka ji je dala za 5000 dinarjev zmes neke ilovice, da jo je nosila. Ko je žena res porodila fantika, je bila prepričana, da se ima zato zahvaliti ciganki. Neka bogata mladenka bi rada dobila za moža nekega bogatega posestnika in je prosila za pomoč pri ciganki. Dala je ciganki 40.000 din, deloma v zlatnikih. Ciganka je vzela odtisek devetega koraka dotičnega posestnika in je morala mladenka odtisek držati sedem noči pod glavo, osmi dan je pa dotični posestnik peljal drugo deklico pred oltar. Takih in podobnih primerov je veliko. Oblasti so končno nastopile in aretirale ciganke Terezijo in Marijo iz znane ciganske družine Kolompar.

Norec je pobegnil v širni svet.

Pred Šibenikom leži vas Zablače in tam je prebival 36-letni Šime Grgas. Šest let je že tega, kar je z nožem zabodel svojega soseda Bara Ljubice. Zamah je bil tako močan, da je nož rnil Ljubiceva pljuča. Takrat so Grgasa prijeli. Zdravniki pa so spoznali, da mož ni pri pravi pameti, zato ga je sodišče oddalo v umobolnico. Stiri leta je bil Šime v bolnišnici, pred dvema letoma pa se mu je posrečil beg.

V Zablaču je nastal strašen poplach: Šime Grgas se je pojavil. Ljudje se niso upali več iz hiše. Vse se je balo slabomnega človeka, ki bi lahko kogarkoli napadel in ubil. Neka jutro so vsačani zagledali Grgasa na polju in so hiteli obvestiti orožnike. Toda Grgas se je pojavil in skrival kakor vampir. Orožniki so ga hiteli iskati. Nekaj dni so patrolirali okrog po poljih, ali Grgas kakor da

se je v zemljo udrl. Nekaj dni nato se je po Zablaču razširila novica, da je Grgas pobegnil. Kam? V beli svet! Bila je resnica. Neko noč se je Grgas pritihtopal v Šibenik. V luki je stal velik taj parnik, ki je nalagal banknit. Grgas se je zarinil v tisto rdečo zemljo. Šele ko je bil parnik daleč na morju, se je spet prikazal. Kapitan ni vedel, kaj naj počne z bednim "slepim potnikom." ki je prišel pred nje ga ves rdeč, obsut od banknita, kakor da je prišel iz pekla. Kapitan se je odločil, da Grgasa izkree v prvi luki. Priplula je ladja v Tunis kapitan je Grgasu pomignil, in ta se je kar po vrvi spustil na kopno.

Lahko si predstavljamo, kako je bilo slabomnemu človeku na afriških tleh, brez vsa kršnih listin brez denarja, brez znanja jezika. Grgas se je potikal po lukah Tunisa in Maroka in opravljal zasilna dela. Pa se je spet vkreal na ladjo in prispel v Francijo in naposled celo v Belgijo. Tu so postali pozorni nanj. Ko je začel uganjati vedno večje norosti, so ga prijeli. Šele zdaj se je izkazalo, da nima nobenih papirjev. Zahtevali so pojasnil iz Beograda, nato iz Šibenika. Lani so ga prignili iz Belgije, naravnost v šibeniško umobolnico, kjer ga imajo še zdaj na varnem.

S tem je bila zadeva v redu. In vendar ni. Za Grgasovo usodo so nekako izvedeli izseljenci iz Zablača, ki delajo v Ameriki. Na bogve čigavo pobudo, so začeli zbirati dolarje in nedavno je župnik v Zablaču oznanil, kdo vse je že dal dolarje za Grgasa. Nabralo se je doslej 70 dolarjev in te bo dobil tisti šibeniški advokat, ki se bo potrudil, da bo Grgas izpuščen iz umobolnice. Čudovita zmeda: najprej se ga ljudje boje kakor vampirja, potem pa dajo v Ameriki zbirati trdo prihranjene dolarje, da bo advokat spravil norea v svobodo. Edino pametno bi bilo, da poseže vmes sodišče.

Tragedija ljubosumnega svečenika.

Pretrajljiva žaloigra se je odigrala sredi Zlavske Po-

žege. Pravoslavni paroh Novak Stojčić iz Srbobrana se je pred leti poročil z lepo in premožno Jovanko, hčerko obrtnika in posestnika Matije Stojanovića iz Požege. Zakon pa ni bil posebno srečen in nedavno se je Jovanka vrnila k staršem. Paroh je večkrat prihajal za njo v Požego in se je hotel spraviti z ženo, toda ona ga je odbijala. Pred dnevi je Stojčić spet prišel, toda policija ga je morala zavriniti, ker je grozil z nasiljevanjem. Te dni je prišel preoblečen v kmet. Postavil se je pred trgovino svojega tasta, ta pa ga ni maral pustiti v hišo, dokler ne odloži orožja. Stojčić je tedaj hotel skozi okno streljati na svojo ženo Jovanko. Tasi se je postavil v obrambo svoje hčerke, in že ga je zadela strel iz samokresa v trebuh. Takoj nato se je napotil Stojčić na sosedno dvorišče in si pogladil dve krogli v glavo. Bil je na mestu mrtve, tasi pa se bori s smrtjo. Pravijo, da je paroh Stojčić živel potratno in je v kratkem napravil ženo do to. To je bil glavni vzrok sporov, ki so dovedli do pretresljive žaloigre.

Smrtna obsodba zaradi umora zakoncev Šlibarjev.

V noči na 7. oktobra 1937 sta bila umorjena v Radobuju v Hrvatskem Zagorju zakonca Janko in Antonija Šlibar. Imela sta gostilno in lepo posestvo, posojala sta denar, saj sta zbrala že lepe prihranke. Po umoru so mislili, da sta postala žrtve roparjev, toda takoj se je ugotovilo, da morilec ni vzel ničesar drugega, kakor dve novi uri in samokres. Naposled je bil kot morilec razkrinkan 32-letni Slavko Jambrek iz Radobuja. Po daljšem obotavljanju je izpovedal, da je zakonca Šlibarja umoril po dogovoru s pokojnikovim bratom Mihajlom Šlibarjem. Nato so orožniki prijeli tudi Mihajla in njegovo ženo Ljubico, o kateri je Jambrek trdil, da je stala na straži. Razprava se je pričela 12. marca v Varaždinu in je trajala pobnih 17 dni. Zaslusnih je bilo 60 prič. Jambrek je do podrobnosti vse priznal, pač pa sta odločno tajila krivdo Mihajlo in Ljubico. Pretekli teden je bila razglašena obsodba, po kateri je Slavko Jambrek obsojen na večala. Mihajl in Ljubica pa sta oproščena.

SREDIŠČE ZA SLOVENSKE FONOGRAFSKE PLOŠČE. — Pišite za cenik. J. MARŠIČ, INC. 463 W. 42 Street New York

Peter Zgaga

Eden najagilnejših dopisnikov Glasa Naroda je nedvomno Mr. Anthony Svet, ki ima v obudovanju vredni evidenci vse delo kulturnih in podpornih društev v New Yorku ter poroča večinoma vse, kar je novega v tej raztreseni slovenski naselbini.

Njegova poročila so običajno točna, včas pa vseeno kaj nehote preze.

Prejšnji teden je naprimer pisal o slavnosti, ki je bila prirejena v Slovenski dvorani na Osmi na čast materam. Povedal je, kako se je stvar vršila in je nekatere udeležence tudi z imenom imenoval.

Nad tisoč hiš uničenih.

Iz Beograda poročajo: Upanje, da bo začela voda padati ter da je najhujša nesreča že minila, se žal ni uresničila. Dunav in Sava še vedno narasčata in je voda v Beogradu zalila še nadaljne ulice v obalnih okrajih. Še hujše vesti prihajajo iz Novega Sada, kjer zavzema poplava vedno bolj katastrofalne mnogo milijonske škode. Ogromna zemljšča so pod vodo in jih letos ne bo mogoče več obdelati. (Poplava je zajela že skoro četrtno Novega Sada. Porušeni je okoli tisoč hiš ter uničenih mnogo stvari in pohištva v vrednosti za več tisoč milijonov din. Poplavljeni so tudi mnoge tvornice na periferiji Novega Sada in v okolici.)

V Slovenski Kamenici je pod vodo tudi železniška kurilnica in letališče, kjer je voda prav tako povzročila mnogo škode.

Te dni je Dunav prebil nasip pri Bejamu ter je voda v hipu zaplavila nad 200 akrov zemlje. Poplavljeni je v celoti tudi malo naselje Madžarov, kjer je porušeni okoli 30 hiš. Voda je pridrla tako nepričakovano, da ne vedo, ali so se vsi prebivalci teh hiš rešili in ali ni morda kdo izgubil življenje.

Grozen samomor starke.

V Sarajevu je v svojem stanovanju izvršila samomor 74-letna starca Ana Cardaš. Najprej si je s kuhinjskim nožem prebodla želodec. Ker je milila, da to še ne bo povzročilo smrti, je vzela velike škarje in se z njimi parkrat zabodla v prsi. Starca je kmalu izkavavala.

Z zanimanjem sem čital, kako sta se dve mladi slovenski deklici poklonili najstarejši slovenski materi v slovenski naselbini.

Deklici sta bili imenovani s krstnim in rodbinskim imenom, dočim slavljenka ni bila imenovana.

To se mi zdi približno tako, kot če bi kdo o novi maši poročal ter bi imenoval z imenom ministrante, ime novomašnika bi pa zamolčal. Zato naj mi bo dovoljeno na tem mestu povedati, da je bila počaščena kot predstavnica slovenskih mater gospa Ana Košak, rojena pred sedemindesetimi leti na Selju pri Kamniku. Imela je dvanaest otrok, od katerih jih še sedem živi. Ima petnajst vnukov in štiri pravnuke.

Košakovi mami, ki je tudi moja dobra prijateljica, iskreno želim, da bi v čvrstem telesnem zdravju in duševni čistosti čakala sto let in še kakšno leto čez.

Na zapadnem bojišču je zdaj približno tako kot je bilo jeseni leta 1914, ko so bili Nemci takorekoč že pred vrati Pariza.

Takrat se je pojavil z držnim načrtom francoski maršal Joffre. Kolikor je bilo v Parizu takšijev in privatnih kar, je v enem popoldnevu vse rekrutiral za vojaško službo. S temi avtomobili in takšiji je bilo prepeljanega v eni sami noči k reki Marni toliko vojščarja, da je uspešno zaustavilo prodirajoče Nemce.

Bitka ob Marni je bila odločilna za ves poznejši potek vojne, in končni poraz Nemčije je bil v bistvu le daljni odmev bitke ob Marni.

Če se danes ali jutri ne pojavi na francoski fronti kakšen novi Joffre z novim načrtom, odgovarjajočim sedanjim potrebam in razmeram, bo padel Pariz.

Zavezniki bodo zadeti v srce, in s pritegnitvijo Italije v vojno, bo Hitler zagospodaril vsej Evropi.

Želja vsakega svobodo in pravico ljubečega človeka je, da bi bila premagana pošast, ki sta jo trdost in brezobzirnost podpisnikov versailske pogodbe zaplodili v Nemčiji in se je pozneje vsled njihove popustljivosti v Hitlerju vtelesila.

Svetovna vojna je marsikoga izučila. Tudi nam ameriškim Slovincem je dala dober nauk.

Želimo, da bi izšla Jugoslavija iz sedanje vojne neokrnjena. Toda v slučaju katastrofe ji ameriški Slovenci v političnem pogledu ne bomo mogli prav nič pomagati.

To je sicer žalostno in obžalovanja vredno, pa je res.

In zato se menda med nami ne bodo pojavili dobro plačani apostoli in gromovniki s pozivi: — Vse za svobodo in za rešitev naše tužne domovine!

Kolektorji ne bodo hodili od hiše do hiše in pobirali prostovoljne prispevke za demokracijo.

Vsega tega ne bo več. Prihranjenih nam bo precej lepih, težkih tisočakov.

V tem pogledu smo pač postali slični Macedoncem, ki jih je vprašal narodni voditelj: Ali hočete svobodo?

— Hočemo, hočemo! — so odvrnili vsi vprek.

— Toda za svobodo je treba tudi nekaj denarja žrtvovati. Ali hočete žrtvovati nekaj denarja za svobodo?

— Nočemo, nočemo! — so odgovorili soglasno.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.30
200 Dinar.	— — —	\$ 4.40
300 Dinar.	— — —	\$ 6.50
400 Dinar.	— — —	\$ 8.50
500 Dinar.	— — —	\$10.25
1000 Dinar.	— — —	\$20.—
2000 Dinar.	— — —	\$39.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vselej razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo naznaniti denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: : POTNIŠKI ODBELEK : ::
216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

LYFFKENA:

Srebrnina

Več je bilo vsem tam v okolici znano, da Henrik Boman ni bil dober poljedelec. Svojega lastnega posestva ni znal voditi in so ga že pred tridesetimi leti prodali na javni dražbi. Po tej nesreči je Henrik živel pri svojih dveh sestrah na obširnem posestvu, in seveda je bilo vprašanje, ali jima je kaj koristil. Vendar so se dobro sporazumevali in ker sta bili sestri Bengta in Otilija tako delavni, je bilo posestvo lepo urejeno in plodono. Vendar so se ljudje večkrat čudili, da sta obe sestre tako dobrohotni pri svojem lenem in nezmožnem Henriku. Nikoli ni bilo slišati žal besede in nikoli nobene pritožbe, češ, da morata preživljati še tega možkega.

Preden je bil Henrik pogorel kot posestnik, je bil doživljal še drugo smolo. Po maturi je bil v kadetnici, pa je pri izpitu padel. Nato mu je oče prepustil posestvo, ki je prišlo že čez nekaj let v konkurz. Še dobro, da oče ni doživel te druge nesreče svojega sina.

Po očetovi smrti sta obe hčerki prevzele domače posestvo in ga vodili kot dva možka. Ko je ubogi Henrik izgubil svojo lastnino, sta mu sestri ponudili streho. Ni se dal dolgo prositi, marveč se je hvaležno naselil na Lindelundu da je kar naprej Bogu častil.

[Bil je len in sanjav, toda sicer čeden in prijeten človek. Obe sestri, ki sta bili malo malo starejše, sta ga častili

ko malika in sta bili srečni, da sta ga smeli razvajati.

On se je lepo z vsem sprilaznil, in se mu ni zdelo, da mu je dobro niti slabo. Na posestvu niso imeli kdove kaj haska od njega, marveč je taval po njivah in gozdovih kadar ni lenaril, ležeč na klopi in kadeč pipo. Dnevi in leta so minila, ne da bi mogel jasno spoznati, kaj se je zgodilo in kaj je v vseh teh letih počel. Začel se je starati in se je bližal šestdesetemu letu. Ravni hrbet se mu je skrivil in črni lasje so začeli siveti.

Otilija in Bengta sta bili debelusi, skopi in marljivi. Na Lindelundu je življenje enakomerno potekalo, in čas je vsem trem mineval sproti tako, da tega niti niso opazili.

Bilo je lepe poletne nedelje, ko je po kosilu. Sladki vonj po lipah je težko in mlačno medel pod zeleno senco. Samo zaspano brnenje čebel in nukanje krave je zdaj pa zdaj prekinjalo nedeljsko tišino. V nizki sobani je bilo za toholo, Otilija in Bengta sta dremali v svojih gugalkih. Henrik pa se je lepo pretegaval na klopi. Mesarska nruha se je zaletavala v strop in je ježno brenčala po kotih.

Nenadoma je zavil avto na dvorišče.

Otilija se je s težavo dvignila in pristopila k oknu, rekoč:

"Le kdo bi naj nas bil prišel obiskat? Jako neprijetno je vprav zdaj, ko bo treba rešiti opremljati s polja. Jaz pač ne utegnem, da bi se z družbo zabavala. Takoj pride pomem — na njivo moram, čeprav je nedelja. Treba je izkoristiti lepo vreme."

Tudi Bengta je pristopila k oknu, a je veselo vzkliknila:

"O, to so pa zdravnikovi! To je pa lepo! Pa tujega gospoda imajo s seboj. Le kdo bi to bil?"

Tudi Henrik se je bil zvelkel k oknu in vsi trije so odšli ven, da bi sprejeli okroglega zdravnika, ženo in njegove goste.

Doktorjev gost je bil čudovito načenkan majhen možiček, ki je bohtal in ovtal vse predmete v sobi kot kak pes. Njegov pogled je ljubeznivo polzel po starem srebrnem kavovem posodju, in Otilija je koj spoznala, da je to nekakešen nakupovalec, ki bi kmalu rad za majhen denar izvaljal njih dragocenosti. Toda Bomanovi niso bili samo kmetje! Njihova mati je bila pastoreva hčerka in njih oče je študiral na kmetijski šoli. Sploh pa — čeprav bi bili pristni kmetje, se ne bi dali kar takole naplahtati. Otilija se je seveda zadrževala. Zares, čez čas se je izkazalo, da je bil ta človek kustos muzeja v Stockholmu in je zdaj "lovil" staro srebrnino.

"Gospod kustos je eden naših najboljših poznavalcev srebrnine," je pojasnil doktor. Naročeno mu je, da naj iztakne za svoj muzej kake posebne zanimivosti."

"Pri nas ne boste ničesar dobili," je Otilija odločno izjavila.

"Mali, nežni kustos se je zdržnil, rekoč, da tega tudi ni mislil ni. Vendar je tako nerodno ugovarjati, da je bilo koj videti, zakaj da je prišel na Lindelundu."

Povod je bilo njihovo staro srebrno kavovo posodje in še pradedna srebrna čaša. Veliko srebra ni bilo v stari hiši, a kolikor ga je bilo, je bilo

imenitno.

Henrik je vstal, šel k omari in vzel iz predala majhno, okroglo, nerodno srebrno skatlico.

"Ker ste strokovnjak v srebrninah, gospod kustos, vam bom pokazal, kaj da imam. Vendar menim, da ni dosti vredno. Ali jo znate nemara odpreti?"

Na pokrovu težke neokretne skatle sta bila dva trdna, umetno narejena kazalca in okrog obeh so bile vrezane črke, ki niso imele nobenega smisla.

Strokovnjak je srebrnino kar s pobožnostjo vzel v roke, ogledal si jo je z vseh strani in jo nežno božal. Slednjič je dejal:

"Nisem mislil, da imamo v državi več ko dve taki skatli. Ena je v mojem muzeju, ena pa je zasebna last. Izhaja iz 14. stoletja in je posebna dragocenost. Ali jo znate odpreti? To se zgodi, če kazalca na poseben način zavrtite. Ali ste jo imeli že kdaj odprto?"

"Le enkrat," je odvrnil Henrik in je vzel kustos skatlo iz rok. "Toda zdaj pa ne znam več. Sicer je pa itak prazna."

"Kakšen grb pa je tole na zadnji strani?"

Henrik ni odgovoril, ampak je dal skatlo spet na njeno prejšnje mesto v predal.

Besede so potekale o tem in onem, vendar so se zatikale, in kustos se je zmeraj, kakor začaran obračal k omari. Slednjič je proseče povzel:

"Ali ne morem še enkrat videti tiste skatle? Ali veste, odkod je, ali sploh kaj veste o njeni zgodovini?"

Henrik ni odgovoril. Bengti se je to zadelo nevljudno in oglasila se je:

"Moj brat ni hotel nikoli povedati, odkod da jo ima. Sploh sem se začudila, da vam jo je pokazal. Jaz sem jo videla le enkrat — še pred davnimi leti."

Pogovor je utihnil in zdravnik in njegov gost sta se odpravila, ne da bi se omenila srebrno skatlo. Bilo pa je, da kustos nekam nezaupljivo skli na Henrika, ko se je poslavljaj. In ko je sedel v avtu, je spet vprašujoče zrl na skrivnostnega lastnika srebrne skatle.

(Konec prihodnjic.)

NAZNANILO!

Rojakom in rojakinjam v Greater New Yorku, prav vljudo naznanjava, da sva odprla pred nekaj dnevi

TRGOVINO Z ZELENJAVO in SADJEM

na zelo prometnem kraju pod naslovom:

128 First Ave., med 7. in 8. cesto, New York

ter se vam toplo priporočava, ter bova storila vse, da Vas zadovoljiva v vseh ozirih, bodisi glede cen in kakovosti blaga.

Vaša sorojaka (Primorska Slovenca)

CIRIL HABJAN in AVGUST HANDEL

ŽIVILSKE KARTJE V ITALIJI.

(Karkor poročajo iz Rima, so uvedli v Italijo 1. maja živilske karte. Teda dne so samo v Rimu razdelili 1.800.000 živilskih kart.

Kratke dnevne vesti

Preveč je delal

Pittsburgh, Pa. Charles D. Delphey zahteva, naj mu pripišejo v dobro precejšnje število delovnih ur. Delphey je v okrajni jetnišnici, kamor je bil obsojen na ječo od enega do treh let. Zda je odsedel šest mesecev in pravi, da ga morajo izpustiti, ker je v ječi delal po 16 ur na dan.

Če je določenih za človeka osem ur dela na dan, — je rekel, — potem sem v šestih mesecih završil delo enega leta.

Sodnik se še ni odločil, če naj vpoštevata njegove razloge ali ne.

Farmerji delajo podnevi in ponoči

Farmerji v bližini Lincolnshire v Angliji, delajo noč in

dan v dveh šitih po dvanajst ur. Po naročilu vlade bodo zora li vso doslej neobdelano zemljo. Ponoči vrše delo ob velikih reflektorjih, ki jih jim je dala vlada na razpolago.

20 odstotkov prebivalcev dobiva relief

Mesto Denver, Colo., ima 300.000 prebivalcev. Zimske mesece jih je bilo dvajset odstotkov na reliefu. Z nastopom toplejšega vremena se je začelo število reliefnikov manjšati.

Dva nova rušilca

V mornariški ladjedelnici v Bremerton na Puget Sound v državi Washington, sta bila 17. maja spuščena v morje dva nova ameriška rušilca. Imenujeta se "Charles F. Hughes" in "Mons Monsen" ter imata po 1620 ton.

ZA NAROČNIKE

IMAMO ŠE NEKAJ ZASTAV, ki so na razpolago našim naročnikom po ugodni ceni. Marsikateri želi imeti za dom zastavo ob priliki narodnega praznika.

OPIS ZASTAVNE SKUPINE

Zastava: 5 čevljev dolga in 3 čevlje široka; izdelana iz najboljšega blaga (cotton buting) in obrobjena ter ročno vezena, barve najbolj trpežne; vse zvezde so šivane na obeh straneh.

Držec: iz trdega lesa, poharvan, 7 čevljev dolg, in sestoji iz dveh delov. — Ročaj in vrvi.

Naročite pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 W. 18th Street New York

PO POSEBNI CENI ZA NAROČNIKE TEGA LISTA \$2.50

(Vsaj pošiljalni stroški plačani.)

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znanke po 2 oz. po 3 cente.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobilica. — Tihotapec. — Vrbna Smukova ženitev. — Klosterski žoluir — Grad Rojinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetkega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grade. — Ponarejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

Bogovec

Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postavlja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Naročite pri:

Knjigarni Glas Naroda

216 W. 18th STREET NEW YORK, N. Y.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vestí potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po majhni ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/4 x 14 1/4 inčev

48 velikih strani;

32 barvanih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;

45 svetovnih slik popolnoma označenih;

Zanimivi svetovni dogodki.

Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:

RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO

ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE

PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVANSKE K NEMČIJI

NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov

Pošljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA

KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide s novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:

"GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

\$ 5.90		Lir 100
11.50		" 200
17.00		" 300
28.00		" 500
55.00		" 1000

KER SE CENE SEDAŠ HITRO MENJAJO SO NAVEŠENI CENNI PODVIZENI SPRMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVEŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO GL.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(TRAVEL BUREAU)

216 W. 18th ST., NEW YORK

Gozdar Anton

Roman: Spisal L. G. — Za "Glas Naroda" priredil X. X.

8

Po teh besedah se je odpravil v noč. Kontaj so utihnili Tonetovi koraki, je Marija jezno skočila k svojem bratu, rekoč:

"Kaj si mi rekel?"

"Kaj naj mi rečem? Dejal sem, da mi je bolj povšeči kot vsi drugi."

Njegov glas je precej osorno zvenel.

Fronc se je vrnil k ognjišču in ni niti pogledal sestre, ki je sedla na klop ter si z rokama zakrila obraz.

Nekaj časa je bilo vse mirno, nato so se pa zunaj oglašili težki koraki. V kočo je stopil visokorasel čudovito lep mladenci. Dekleta je nekoliko nezaupno, toda vendar vedro pogledal.

"Dolgo sem moral čakati v temi in mraku."

"V mraku?" se je začudila Marija.

"Tresem se ko pes in truden sem."

Nahajnik je vrgel v kot, zapahnil vrata in zaprl oknice.

"Ti se seveda nisi dolgočasila. Gotovo sta se morala dosti prijetnega pogovoriti s tistim zelencem?"

Marija se je ponosno vzravnila in resno rekla:

Andrej! Zdi se mi, da bi me po tako dolgem času lahko rekoli drugače pozdravil..."

"Glej jo, glej!" se je zarežal fant. "Danes se pa res potaviš! Kdo ti je pa šopek dal?"

"Z naglo kretnjo ji je segel v lase, izvil cvetke ter jih vrgel v ogenj."

"Tako! Zdaj bi pa rad jedel. In sicer takoj!"

"Glavna stvar pride pri tebi vedno nazadnje," se je zamajal Fronc izza peči.

V Marijinih očeh je nekaj zažarelo. Nekaj, kakor veselje in upanje.

"Andrej, ali si ljubosumen?"

Vedela je namreč: kjer je ljubosumnost, mora biti tudi ljubez.

Sedel je na klop, ter jo začudeno pogledal.

"Jaz, da bi bil ljubosumen? Pojdi, pojdi in nikar ne nori."

Besede je izrekel sunej, toda nji se je zdelo, kot da bi jo sunil z nožem. To je dobro opazil in je skušal biti prijaznejši.

"Moja si in moja boš! Rad te imam in takega zaklada ne izpustim tako zlepa iz rok."

Marija je molčala. Fronc je drezal v žerjavico ter rekel kar tako tjavendar.

"Če bi bil jaz na tvojem mestu, Marija..."

"Ti!" je planil Andrej kvišku. "Kaj si začel spet sitnari in zabadati?"

"Pametno bodi," ga je mirila Marija. "Štiri tedne te že ni bilo. In komaj stopiš v kočo, že začneš iskati preprič."

"Saj je on začel, ne jaz. Jezi me pa le, ker se tisti zelence vedno klati tu okrog."

"No, no, no," se je zarežal Fronc. "Če nisi ljubosumen, ti je nazadnje pač vseeno, kdo pride sem."

"Koče mi ne morem zakleniti," je dostavila Marija z utrujenim glasom. "Vrata so vedno odprta."

"No, zastran mene. Glej, da boš kmalu kaj večerje pripravila. Saj sem ti rekel, da sem lačen."

"Zdaj se pa le obrni, sestra," je priganjal Fronc, "gospod baron so lačni. Gospod baron hočejo jesti. In piti, in dobro zakuri, da gospoda barona ne bo zeblo na ležišču."

"Se eno črhni," je vzklil Andrej in planil proti stanku.

"Za božjo voljo, pusti ga!" ga je prestregla Marija.

"Saj res! Kde bi se z norecem!"

Fronc so se zablašale oči.

"Tako? Norec sem ali tja, toda zato sem še vedno bolj pameten kot ti je drago."

(Ko se je Marija dotaknila njegove obleke, je opazila, da je ves moker.)

"Fant, kaj je s teboj? Moker si da kar od tebe teče. Kje si se zmočil? Saj vendar še cel teden ni deževalo. Sleci suknjo in čevlje sežvi. In povej, kaj se je zgodilo?"

Andrej je nevoljno slegel suknjo in čevlje začel seževati.

"Zato sem moker, ker nočem, da bi kdo vedel, kdaj sem k tebi namenjen."

"Jaz se nikogar ne sramujem," je rekla Marija in obesila suknjo k ognjišču. "Huje mi ne more biti kot mi je že bilo."

"Ti me nočeš razumeti. Kdo kaj pravi o sramovanju? Najljubša si mi in najdražja. Če pa nočem, da bi me kdo videl, ko se k tebi odpravljam, je pač moja stvar. Čemu obešati na veliki zvon? Danes sem jo ubral skozi sotesko."

"Skozi sotesko pa je res najbolj varno," se je zasmejal starec pri ognjišču. "Tam ne opazi noben drvar ni nobena planšarica. Kvečjemu kakšen gamis, ker hodijo dosti pit."

Marija je pogledala v stran, vedoč, da je smatno prebledela, docim je Andrej samo z zobni zaškripal in se na videz ni zmenil za pikro opazko. Ko se je sezul in postavil premočene čevlje k žerjavici in osorno ukazal "Coklje mi daj! Bos že vsaj ne bo mletal tod okrog!"

"Na, tukaj imaš moje," se je oglašil Fronc in mu vrgel par cokelj k ognjišču. "Škoda bi bilo če bi se tak gospod prehladil."

Ne meneč se zanj, je začel Andrej pripovedovati:

"Ko pridem do slapa, opazim v daljavi pred seboj Klavžarja. Srečati ga nisem hotel, da bi se vračal, mi pa niti v glavo ni padlo. Kar pod slap sem stopil in čakal, da je šel mimo mene. Tako in zdaj sem tukaj. No, kaj še ne bo večerje!"

"Tak počakaj vendar," ga je jezno zavrnila Marija. "Ko boš drugič gori namenjen, pa prej koga pošli povedat, da te bo večerja že čakala."

Andrej jo je začudeno pogledal in si začel vihati črne brke. Običajno ni bila zadržana in mu je vztrajala, kadarkoli ji je bilo le mogoče.

"Kam si pa puško spravil?" se je zopet oglašilo od ognjišča. "Škoda take puške, če bi se zmočila."

Andrej je planil kvišku kot da bi ga modras pičil.

"Čemu mi bo puška? Kadar se odpravim k dekletu, ne vzamem puške s seboj. Le vročo srce prinesem, to je vse."

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Dopisi

Gowanda, N.Y.

Sezona piknikov v proči naravi je tukaj, toda kakor sedaj izgleda, nam ne bodo vremenski bogovi tega dopustili, ker je še precej mizlo v tej okolici. Dan 13. maja je bil toplomer skočil na 89 stopinj, drugi dan pa nazaj na 49.

V Gowandi smo imeli navado, da se je vsako leto priredil piknik na Spornski dan v korist tukajšnega Slov. Nar. Doma. Ali ker je preveč hladno, se je za letošnji odločil direktorij, da se mesto piknika priredi domačo zabavo v spodnjih prostorih Slov. Doma dne 25. maja ob 8. uri zvečer.

S to prireditvijo nameravamo zaključiti zabavo za to sezono v dvorani. Radi tega prosimo vse tukajšne občinstvo, da kakor druga leta, tudi letos sodelujete, da bo prireditel vsestransko uspešna. Izraba bo prava slovenska godba in za okrepčila bo skrbel pri-

Prizor v norveškem pristanišču Narviku, kjer so angleški rušilci uničili nemške vojaške transporte.

POTOP NEMŠKIH TRANSPORTOV

pravljalni odbor. Ker je vstopnina prosta, se pričakuje, da pridete na zabavo v kar mogoče večjem številu, ter tudi pripeljete svoje prijatelje s seboj.

Na svidenje dne 25. maja ob 8. uri zvečer.

John Matekovich.

Skrivnosti šifrirane poročevalske službe

Ob 5. popoldne 30. avgusta 1939 je bila pariška kavarna "Cafe de la Paix" nabito polna kakor zmerom ob tem času. V ozračju je ležala neka električna napetost. Nezadlišne vesti so krožile med ljudmi in preskakovale z mize na mizo kakor električne iskre. Natakariji, ki bi morali streči goste, so čez ramena letih skilili na še vlažne večerne časopise, s katerih so se bleščali ogromni naslovi. Vse je drgetalo.

V kotu pred stopnicami, ki vodijo v garderobo, sta sedela dva moška. Prvi je mirno in z globokimi vdihljaji kadil cigareto, ki se tičala v izredno dolgem ustniku, se od časa do časa s prsti, ki so bili rumeni od nikotina, pogladil po črnih brkih in zdelo se je, da zamišljeno stoji v male srebrne obleke, ki so se podili po večernem nebu. Drugi je bil mlajši kot njegov spremljevalec in je z velikim zanimanjem listal po neki reviji ter je bil prav tako stoično miren.

Skozi kavarno je šel hotelski dečko in nesel na paličici pritrjeno škrlino ploščico, na kateri je bilo zapisano s precej velikimi črkami: "Gospod Barbakov k telefonu."

Gospod s črnimi brki iz kota pred stopnicami se je dvignil in odšel v telefonsko kabino. V njej je bil le nekaj trenutkov. Ko je stopil ven, je stisnil ustnjenki, ki je stala pred kabino, v roko nove in

pri tem polglasno zamrmral: "Pojutrišnjem dobimo dete!"

Takoj za tem sta oba gospoda iz kota plačala in zapustila kavarno.

"Pojutrišnjem dobimo dete!"

(Kdo bi si utegnil misliti, da je to sporočilo po nemškem šifriranem ključu pomenilo, da bo čez dva dni izbruhnila vojna!)

(Pač bili so možje, ki so razgonetili to sporočilo, ko so zvedeli o njem. V preprostem posloplju na Rue de Sussais, kjer je v pritličju trgovina z zelenjavo, so sedeli možje, ki so kmalu za tem, ko so jim o teh besedah Barbakova, že vedeli, kaj pomenijo. Urad, ki deluje v tej ulici, označujejo Francozi "Deuxieme Bureau" in to je središče, kjer se stekajo vse niti francoske vohovske službe.

Vojno dobi, kdo dobi zadnjo bitko." pravijo. Toda zmage se ne dobivajo samo na bojišču. Boj za nasprotnikove šifrirane ključe je mnogokrat prav tako važen, če ne morda važnejši, in nudi svojim vojskovodjem pogosto uganke, ki jih je težje razrešiti kakor kakšen strateški problem.

Od septembra lanskega leta dalje so spet malone po vseh državah raztreseni strokovnjaki, katerih naloga je, da razrešujejo šifrirana sovražnikova sporočila, ki so jih ujeli, ter njihov pravi smisel sporočajo

svoji vohovski službi. Važnost uporabljanja šifer leži na dlan, posebno danes, ko se večina važnejših povelj, poročil itd daje po telefonu telegrafu, in največkrat po radiu. Sovražnik z lahkoto prestreže takšna sporočila, zato je treba po-krbeti, da jih ne bo razumel. To se doseže s šifriranjem. Zdaj je vrsta na so-vražniku, da odgovori šifrirano brzojavko ali sporočilo, kar pa more storiti le, ako najde ključ za dešifriranje. In to je naloga strokovnjakov po štabih vohovske službe. Njihovo delo je silno težko, zahteva silnih umskih sposobnosti, pa tudi posebne nadarjenosti, kajti vsaka vojujoča se stran skrbi, da so njeni šifrirani ključi čim bolj zvito in rafinirano sestavljeni. Iz sedanje vojne se ni znanih primerov, da bi dešifriranje sovražni-kovih brzojavk privedlo do kakšne zmage ali uspeha, čeprav se je na tem področju vojskovanja prav gotovo že marsikaj zanimivega in razburilivega pripetilo. Iz preteklih vojen pa je znanih precej takšnih primerov.

Neko oktobrsko nedeljo leta 1917 sta se dva nemška Zepelina vračala s poleta nad Anglijo. Nad Rokavskim prelivom pa sta zašla v hud vihar ki ju je nagljal nad Francijo. Enega od njiju, ki je plul v veliki višini, je vihar gnil čez vso Francijo ter je verjetno padel v Sredozemsko morje. Drugi pa je moral zaslon pristati v severni Franciji, kjer so ga seveda Francozi zapolnili, posadko pa zaprli. Toda zamaš so iskali poveljnika vojske, ki je bil v Franciji, da bi se posadka vse to že pred pristankom zmetala iz Zepelina in zato je dal preiskati daleč na okrog vse zemljišče, in res so našli 34 vreč polnih papirnih kosčkov. Zdelo se je brezupno, da bi bilo mogoče s temi kaj početi in William je opustil misel, da bi preiskoval vreče. Tedaj pa je neki drugi častnik slučajno našel med kosčki svetlomoder papir, na katerem so bili neki znaki. Na to so iskali še druge takšne svetlomoder kosčke in slednjič se jim je po dolgem trudu posrečilo sestaviti te kosčke v celoto in s tem so imeli ključ za dešifriranje. Kmalu so na podlagi tega ključa iz teh kosčkov papirjev izvedeli za vse nemške pomorske enote kje se trenutno nahajajo in še mnogo drugih važnih stvari. Za te dokumente so zavezniki še dve leti zamaš stikali. In tako je prišlo, da so samo novembra 1917 zavezniki potopili 6 nemških podmornic in dosegli še druge pomembne uspehe.

Nemci so znali zelo dobro loviti in dešifrirati ruska povelja in sporočila in v zvezi s tem je bilo mogoče, da se je pripetila največja šala pretekle vojne. Dve nemški križarki sta bili na zapadu Črnega morja v bližini Carigrada in

si nista upali izpluti, kajti v bližini je bilo vse rusko črnomorsko brodovje. Nemci so čakali, da so ruske ladje odplule. — Potem pa je ena od križark skrivaj ziplula nekam med nje in njihovo oporišče, odkoder so odpluli, ter jim dala v njihovem šifriranem ključu povelje, naj plovejo proti Trapeuntu, na drugi konec Črnega morja. Ko so Rusi nekaj dni potem pripluli nazaj, so bile nemške križarke že pred Carigradom.

LETA 5100 BOSTA DVA PRESTOPNA DNEVA.

Dr. Oliver Lee, predsednik astronomskega oddelka univerze v Evanston, Ill. je do-

ginal, da se časovna doba, ki jo imenujemo leto, v vsakem stoletju zmanjša za polovico sekunde, medtem ko se dnevi v vsakem stoletju podaljšajo za eno celo in eno tisočinko sekunde. Po njegovih računih bo leta 5100 naš koledar izkazoval en dan premalo in bo potrebno vrniti še en prestopni dan tako da bo to leto imelo dva prestopna dneva. Po nekem starodavnem običaju imajo ameriška dekleta na vsak prestopen dan pravico stavljati ženitne ponudbe. Če bo leta 5100 ta običaj še v rabi, bodo imela ameriška dekleta tedaj kar dva dni skupaj pravico stavljati ženitno ponudbo, in v dveh dneh bodo morda dosegle kakšen uspeh.

KNJIGE v angleščini...

NE ZAMUDITE TE PRILIKE po izvanredni ceni

NAJZANIMIVEJŠA ZGODOVINSKA KNJIGA

THE ILLUSTRATED WORLD HISTORY

1152 Strani — 1000 Fotografij

Ta knjiga vsebuje 1152 strani in ima okoli 1000 zgodovinskih listin in mnogo zemljevidov. Vsebuje najvažnejše dogodke iz prvih zgodovinskih časov, pa do današnjih dni. — TO JE NAJPOPOLNEJŠA ZGODOVINSKA KNJIGA. (Ta knjiga je posebno tudi zanimiva in koristna za učence v višjih šolah, ker jim v vsakem odzru pomaga pri njihovem učenju.)

ČUDILI SE BOSTE KO BOSTE KNJIGO VIDELI: VEZAVA je v najlepšem imitacijskem usnju.

Pomislite! Samo \$1.50

PRESKRIBITE SI TO KNJIGO ŠE DANES!

The Garden Encyclopedia

1400 STRANI — 750 SLIK

vključno 250 FOTOGRAFIJ

NAPISALI NAJBOLJŠI AMERIŠKI VRTNARSKI VEŠČAKI IN IZDAL

E. L. D. SEYMOUR, B. S. A.

Ena sama knjiga, ki vam nudi vsebino cele vrste vrtnarskih knjig. Ta knjiga je bolj popolna, bolj natančna, bolj razumljiva in bolj uporabljiva, kot katerakoli druga vrtnarska knjiga.

Čudili se boste in veseli boste, ko boste videli, kako natančno vse THE GARDEN ENCYCLOPEDIA pouči o vsaki najmanjši podrobnosti v obdelovanju vrta. Knjiga je bila skrbno sestavljena, tako da ni izpuščeno prav nič, kar je zanimivo in potrebno za vrt. Kar je v knjigi, je bilo vse skrbno preiskušeno, tako da je vse popolno, jasno, priprosto, pa natančno. To je nova vrtnarska priročna knjiga — popolna, praktična, priljudna in lahko razumljiva. Preiskusite jo kar najbolj natančno sami. Priprčili se boste, da boljše vrtnarske knjige ni kot je THE GARDEN ENCYCLOPEDIA.

The Modern Encyclopedia

KNJIGA VSEBUJE:

22,000 RAZLAG in 1200 SLIK

Najnovejša svetovna ENCYCLOPEDIA, v kateri more vsakdo kakoršnegakoli poklica najti razlago vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

CENA SAMO \$2 (Poština plačana.)

KNJIGA VSEBUJE 1334 STRANI in JE OKUSNO V PLATNO VEZANA — SKORO NEVERJETNO JE, DA JE MOGOČE TAKO NAJPOPOLNEJŠO KNJIGO DOBITI ZA TAKO ZMERNO CENO.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street, New York, N.Y.

19
40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

NAJNOVEJE PRI: Knjigarna Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

160 strani

160 slikami

Cena 50 centov